

Tusagassiorfinnut Nalunaarut Pressemeddelelse

19.02.21

Meeqqat pisinnaatitaaffeqarmata imaanngilaq meeqqat naalagaasut

Inersimasunik meeqqanillu arlalinnik pisinnaatitaaffiit qanoq isumaqarnerannik qanorlu siunertaqarnerannik paasiuminaatsisunik Meeqqat Illersuisuat suli naapitsisarpoq. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sammisaq annertuvoq pingaaruteqarlunilu, meeqqap inuunera assigiinngitsunik imaqarpoq; ilaatigut ineriartornissamut, peqataatinneqarnissamut aamma illersorneqarnissamut pisinnaatitaaffik.

”Angajoqqaanit sullissisunillu saaffiginnissutinik tigusaqakkajuttarpunga, pisinnaatitaaffiit suunerannik erseqqissumik paaserusuisunik. Pisinnaatitaaffiit imaannerpat meeqqat naalagaallutillu akiuisarnissaat? Naagga, taamaanngilaq. Pisinnaatitaaffeqarmata imaanngilaq meeqqat naalagaallutillu akiuisassasut, uagulli inersimasutut akisussaaffigaarput tamanna pillugu nassuiaassilluarnissarput,” Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lyngé oqarpoq.

Meeqqat tamarmik pisinnaatitaaffeqarput. Isumaqatigiissummi Naalagaaffiit Peqatigiiffiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaanni tamanna allassimavoq. Meeqqat pitsaasunik toqqissisimasumillu inuuneqarnissaat qulakkeerniarlugu isumaqatigiissut suliarineqarsimavoq, tassani aamma qulakkeerniarneqarpoq meeqqat kisimiitinnagit inersimasunngornissamik tungaannut ikorfartuisinnaasunik piareersaaqataasinnaasunillu peqateqarsinnaanissaat.

Meeqqat assigiinngitsunik amerlasuunik pisinnaatitaaffeqarput, soorlu meeqqat ateqarnissamut atuarnissamullu pisinnaatitaaffeqartut. Nunarsuarmi meeqqat ilaat tamakkuninnga pisinnaatitaaffeqanngillat inuunertillu naallugu allanut

attuumassuteqarnatik inuusarput, inuunermi ilaanni atugassaminnik sumilluunniit ilikkagaqarsimanatik. Meeqqat persuttaaffiunngitsumi atornerluiffiunngitsumilu inuunissaminnut pisinnaatitaaffeqarput, meeqqallu taama inuuneqartinnissaat inersimasut qulakkiigassaraat. Nunarsuarmi naalagaaffiit arlallit Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaannut atsiorsimapput, taamaallitutik meeqqat toqqissisimasumik inuuneqarnissaat peqqissumillu ineriartornissaat inuuneqarnissaat tapersersorniarlugu.

”Inersimasunit iliuusissaaleqisunit saaffigineqartarpunga, pisinnaatitaaffeqarnerup isumaanik meeqqanut qanoq nassuiaassanerlutik nalornisunik. Meeqqammi pisinnaatitaaffeqarmata imaangilaq naalagaassasut,” Meeqqat Illersuisuat oqarpoq.

Aalajangiiffigisassani meeqqat peqataatinneqartarnissaat isummaminnillu annissinnaanissaat Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi aamma allaqqavoq. Taamaattumik meeqqat qanoq eqqarsarnersut sorusunnersullu aperinissaat inersimasut eqqaamasassavaat. Meeqqalli pisinnaatitaaffeqarnerat imanngilaq naalagaassasut. Meeqqat 18-iliineqanngitsut suli meeraapput. Meeqqat inuunerannut inersimasut akisussaasuupput.

Inersimasut meeqqanut tusarnaartussaapput aalajangiisoqassatillugulu meeqqat kissaataat ilanngullugit tusaaniartussaavaat. Inersimasulli naalagaapput, inersimasullu qulakkiigassaraat meeqqat toqqissisimallutik alliartornissaat, toqqissisimallutik asaneqarlutillu; sapinngisamik timikkut tarnikkullu, misigissutsitigut isumaginninnikkullu. Angerlarsimaffimmi pisussaaffiit maleruagassallu malinneqarnissaat inersimasut akisussaaffigaat. Aalajangiiffigisassani meeqqat peqataatinneqartarnissaat, isumaasa kissaataasalu tusaaniarneqartarnissaat inersimasut akisussaaffigaat, taamatuttaaq inuiaqatigiit assigiinngitsutigut malitassanik ileqqoqarlutillu, maleruagassaqarlutillu inatsiseqarnerannik inersimasut meeqqanut linniartitsinissartik akisussaaffigaat.

”Meeqqat isumartik annisiinnarnagu akiuisarpata, aserorterisarpata inoqatiminnullu ataqqinninngitsumik pissuseqarpata; erseqqissumik killilernerneqarnissaat qanorlu pissuseqarnissamik ilitersorneqarnissaat inersimasut akisussaaffigaat,” Meeqqat Illersuisuat oqarpoq. *”Meeqqat pisinnaatitaaffitsik atorlugu angerlarsimaffimmini naalagaaniartussaangillat aamma suliassatik suliarinaveersaartussaangilaat. Meeqqat perorsarnissaannut sunalu meeqqamut pitsaasuunersoq aalajangissallugu inersimasut akisussaaffigaat,”* Meeqqat Illersuisuat oqarpoq.

Pisinnaatitaaffiit suunerannik qanorlu isumaqarnerannik meeqqat inersimasullu MIO-p nittartagaani www.mio.gl – imi atuarsinnaapput. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut imarisaanik qanorlu isumaqarnerannik inersimasut ataatsimoorlutik atuarnissaannik MIO-p aamma Meeqqat Illersuisuata kaammattuutigaat.

MIO UNICEF’ilu suleqatigiipput inersimasut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit qanoq paasineqarnissaanik pitsaaneruserumik paasissutissiinissamut, pisinnaatitaaffiit qanoq paasisariaqarnersut.

Børns rettigheder betyder ikke, at børn må bestemme

Børnetalsmanden møder stadig en del voksne og børn som har svært ved at forstå hvad rettigheder egentlig betyder og går ud på. Børns rettigheder er et stort og vigtigt emne, som rummer mange aspekter af barnets liv; bl.a. barnets ret til udvikling, til inddragelse og beskyttelse.

”Jeg får ofte henvendelser fra forældre og fagfolk der søger afklaring på hvad rettigheder egentlig er. Betyder rettigheder, at børn må bestemme og svare igen? Nej det gør det ikke. Rettigheder betyder ikke at børn må bestemme og svare igen, men det er vores ansvar som voksne at forklare dem dette,” fortæller Børnetalsmand Aviâja Egede Lynge.

Alle børn har rettigheder. De står nedskrevet i en aftale som kaldes FN’s Børnekonvention. Aftalen er lavet for at sikre børn et godt og trygt liv, og sikre at børn ikke overlades til sig selv uden voksne som kan støtte dem og forberede dem til et liv som voksne.

Børn har mange forskellige rettigheder, fx har børn ret til et navn og ret til at gå i skole. Nogle børn i verden har ikke disse rettigheder og går et helt liv uden tilknytning til andre, og uden at lære noget, som de kan bruge senere i livet. Børn har også ret til et liv uden vold og misbrug, og det er de voksne omkring børnene som skal sikre, at børnene vokser op uden dette. Flere lande i verden har derfor underskrevet FN’s Børnekonvention for, at støtte børn i en tryk og sund udvikling.

”Jeg har fået henvendelser fra voksne som er frustrerede over hvordan de skal forklare børn, at rettigheder ikke betyder, at de kan bestemme,” siger Børnetalsmanden.

I Børnekonventionen står der også, at børn har ret til at blive inddraget i beslutninger der skal tages og ret til, at sige sin mening. Derfor skal de voksne huske at spørge børn, hvad de tænker og har lyst til. Men børns rettigheder betyder ikke, at børn må bestemme. Børn under 18 år er stadig børn. Det er de voksne omkring børnene, som har det endelige ansvar for børnenes liv. De voksne kan lytte til børnene og tage deres ønsker med i betragtning til hvad der skal besluttes. Men i sidste ende, så er det de voksne som bestemmer og de voksne som skal sikre sig, at børnene lever et liv, hvor de vokser sikkert op, med tryghed og kærlighed; og hvor de lærer bedst, både fysisk, psykisk, følelsesmæssigt og socialt.

Det er ligeledes de voksnes ansvar, at pligter i hjemmet og regler i samfundet følges. Det er de voksnes ansvar at inddrage børnene i beslutninger og høre deres mening og ønsker, og det er de voksnes ansvar at lære børn, at samfundet er bygget op på forskellige normer, regler og lovgivninger som skal overholdes.

”Det betyder også, at hvis børn ikke kun siger deres mening, men svarer igen, ødelægger ting omkring sig og udviser manglende respekt for sine medmennesker; så er det de voksnes ansvar at sætte tydelige grænser og vejlede børnene til hvad den korrekte måde at opføre sig på er” fortæller Børnetalsmanden. *”Børn kan derfor ikke bruge deres rettigheder til at bestemme eller undgå pligter i hjemmet. Det er de voksne som har ansvaret for at opdrage børnene og bestemmer hvad der i sidste ende er bedst for barnet,”* siger Børnetalsmanden.

På MIO's hjemmeside www.mio.gl kan både voksne og børn læse om hvad rettigheder er og hvad de betyder. MIO og Børnetalsmanden opfordrer til, at voksne læser Børnekonventionen sammen og taler om hvad den betyder.

MIO og UNICEF arbejder desuden sammen med formålet om at give information til de voksne om hvad børns rettigheder betyder, er og ikke er.

Asannittumik inuulluaqqusillunga

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Med Kærlig hilsen

Aviåja Egede Lynge
Meeqqat Illersuisuat
Børnetalsmand
Avi@mio.gl
Tlf.: 531274